

Minnesanteckningar från möte med beredningen Från nyinflyttad till stolt Göing 2016-03-11

1. Diskussion av värderingar, attityder och bemötande

Som underlag för beredningens diskussion om värderingar, attityder och bemötande redogör Tomas Carvonen för arbetet med mänskliga rättigheter på olika nivåer; i FN, i EU, i Sverige och i kommunerna. Idén om mänskliga rättigheter kan härledas från naturrätten, d.v.s. uppfattningen att varje människa har vissa naturliga och absoluta rättigheter som står över de lagar som människor stiftar. Viktiga föregångare till den nuvarande allmänna förklaringsen om mänskliga rättigheter, som antogs av FN 1948, är amerikanska oavhängighetsförklaringen, från 1776 och den franska deklARATIONEN om människans och medborgarens rättigheter från 1789.

FN:s allmänna förklaring om mänskliga rättigheter har under åren kompletterats med ett antal konventioner som förtydligar vad rättigheterna innebär inom olika områden. Dessa konventioner är bindande för de stater som ställer sig bakom dem. Den allmänna förklaringen och de olika konventionerna är ett slags ramverk för det internationella arbetet med mänskliga rättigheter. På europainivå har Europarådet antagit den Europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (1950). Europadomstolen prövar om de länder som är medlemmar i Europarådet följer de rättigheter som återges i Europeiska konventionen. På nationell nivå säkerställs de mänskliga rättigheterna bland annat genom lagstiftning och genom rättsväsendets fristående ställning. De rättigheter och friheter som tillkommer personer i Sverige skyddas bland annat i regeringsformen, tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. Regeringsformen slår fast att den offentliga makten ska utövas med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet.

I Sverige, liksom i andra länder, ligger ansvaret för att respektera skydda, uppfylla och främja de mänskliga rättigheterna på flera nivåer. Den nationella nivån är avgörande för att de nationella och internationella åtagande som Sverige gjort gällande mänskliga rättigheter säkerställs. Samtidigt implementeras dessa åtaganden i hög grad på lokal och regional nivå.

Sveriges kommuner och landsting, SKL, har kartlagt arbetet med mänskliga rättigheter i kommunerna. Där framkommer att arbetet med mänskliga rättigheter varierar mycket i kommunerna. Det samlade intrycket är att det ofta sker olika punktinsatser men att det saknas ett sammanhållet arbete utifrån ett övergripande ledningsperspektiv. Det behövs mer kunskap och det finns ett behov av bättre ledning, styrning och uppföljning i kommunerna.

Sammantaget kan konstateras att det finns en koppling mellan FN:s förklaring om de mänskliga rättigheterna, över europainivån, ner till nationell nivå och slutligen ner till kommunal nivå och därmed till Östra Göinge kommun. Kan ett arbete med mänskliga rättigheter i Östra Göinge kommun utgöra grund för ett öppet och inkluderande förhållningssätt?

Efter redogörelsen diskuterar beredningen frågor kring värderingar, attityder och bemötande och följande synpunkter framförs:

- Det saknas i dag ett förhållningssätt för att hantera situationer då konventioner och rättighetslagar kolliderar med verkligheten. Resurserna är ofta begränsade när det gäller att uppfylla alla intentioner och målsättningar. Kanske borde man vara tydligare med vad som verkligen är möjligt att uppnå för att människors förväntningar skall vara mer realistiska.
- Kunskapen om de konventioner som skall förverkligas på lokal nivå är för dålig när verksamheten planeras och budgetanslaget fastställs. Ökad kunskap om mänskliga rättigheter och vad Sverige förbundit sig till är en förutsättning för att de olika rättigheterna skall kunna mötas upp på lokal nivå.

- Det saknas ett strategiskt dokument för hur arbetet med mänskliga rättigheter skall implementeras i styr- och ledningsmodellen. Arbetet med mänskliga rättigheter bör också kopplas till arbetet med begreppet stolthet.
- Det är viktigt att kommunen tar tydlig ställning med vad man vill uppnå och hur man vill säkerställa mänskliga rättigheter på lokal nivå. Det har också stor betydelse för det omgivande samhället.

2. Genomgång och diskussion av nytt utkast till slutrapport

De synpunkter som framkom vid fullmäktiges möte den 28 januari 2016 har diskuterats av beredningens presidium och arbetats in i nytt utkast till slutrapport. Beredningen går igenom rapporten och föreslår ytterligare justeringar. När dessa införts kommer rapporten åter upp för redovisning vid kommunfullmäktiges sammanträde den 23 mars. De synpunkter som då eventuellt framför slutbehandlas av beredningen vid möte den 1 april. Då skall också beredningen fatta ett formellt beslut om att överlämna den färdiga rapporten till kommunfullmäktige för fastställande.

Tomas Carvonen
SPU

